

פחד דוד

עלון שבועי בעניני פרשת שבוע

אשדוד: רח' האדמו"ר מבעלזא 43 טל. 08-8566233 פקס. 08-8521527
ירושלים: רח' בית וגן 8 טל. 02-6433605 פקס. 02-6433570

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומושה" ישראל
בנשיאות בנש"ק מורינו ורבינו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א
בן הצדיק המלובן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי חיים פינטו זיע"א

עלון מס' 570

משכיל לדוד

פרשת פנחס

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבינו דוד חנניה פינטו שליט"א

ושם איש ישראל

וזאת למודעי כי זמרי בן סלוא, לא היה איש פשוט מן־העם. המדרש אומר (במדבר רבה כא) שהוא נקרא בשם "שלומיאל בן צורי שדי", שהיה גדול בתורה והיה אחד מראשי המטות - נשיא שבט שמעון, וזכה לשבת כדיין בבית דינו של משה רבנו ע"ה. ולפתע בער יצר הרע בקרבו והביא את המדיינית וחטא עימה לעיני בני ישראל, ועל ידי המעשה הנבזה שעשה וחילול שם שמים שנגרם על ידו, הרי בזה ניתק עצמו מה' יתברך ומתורתו. ועל ידי מעשה זה נכרת שורשו המחובר אל ארץ החיים, לכן הפסיד בכך את שמו הפרטי ובשעת העבירה מתייחסת אליו התורה בעילום שם.

אולם לאחר שקם פינחס וקינא לכבוד ה' והרג את זמרי, בכיכול נעשה בזה תיקון לנשמתו של זמרי בן סלוא, כי בא כבר על עונשו בזה שהרגו פינחס ומיתתו היא כפרתו, ועוד, כיוון שעל ידי מעשה זמרי פרצה מגיפה נוראה בעם ישראל, בוודאי שבאותה שעה נכנס בליבם פחד ומורא מן העבירה, כי הבינו עד כמה קשה ונורא בעיני הקב"ה חטא העריות, שהרי א-להיהם של אלו שונא זימה הוא. ואם היו כאלה מבני ישראל שטענו על קנאתו המופרזת של פינחס, הרי ברגע שראו שהקב"ה נתן את הסכמתו למעשיו ואף נתן לו שכרו מושלם, מיד שתקו והבינו עד כמה הקב"ה כועס על מעשים נלוזים שכאלו, ועל ידי זה נזהרו יותר בני ישראל במעשיהם ונתקרבו אל ה' יתברך.

ועוד אמרו חז"ל (במדבר רבה כ): שנים עשר ניסים נעשו לפינחס באותה שעה, ובוודאי שעל ידי הניסים הללו נתגדל שמו של הקב"ה ונעשה קידוש שם שמים רבים, תחת חילול שם שמים שנעשה קודם לכן.

וכיוון שכל הטובה הזו באה בעקבות מעשיו הנבזים של זמרי בן סלוא, הרי שמעו יצא מתוק ונזקפו כל המעלות הללו לזכותו ומאז חזרה נשמתו אל תיקונה ונתחברה שוב אל שורשה, וממילא שב וחזר אליו שמו הפרטי. לכן עתה מננה אותו התורה בשמו הפרטי: זמרי בן סלוא. ועל אף שלא התכוון לטובה, אך על כל פנים נעשה באמצעותו קידוש שם שמים וביגו התקרבו עם ישראל לה' ונכנס בליבם פחד מן העבירות. הרי שנוקף דבר זה לזכותו, וחובר הקשר שנותק עוד קודם לכן וחזר אליו שמו.

ועיין מה שכתב אור החיים הקדוש זיע"א, שאפילו שחטא - ישראל הוא, והקב"ה העניש אותו לבל יידח מכל בני ישראל אף נידח. ולכן כתוב על זמרי "ושם איש ישראל", שאפילו שחטא ישראל הוא. ולפי דבריו הקדושים מובנת הסיבה מדוע רק לאחר שנענש, מצאה התורה לנכון להזכירו בשמו הפרטי.

בסוף פרשת בלק מספרת התורה על חטאו הנורא של זמרי בן סלוא נשיא שבט שמעון, עם המדיינית כזבי בת צור. התורה אינה מפרטת את שמותיהם, וכביכול ניתנת להם התייחסות בעילום שם. וכך נאמר (במדבר כה. ו) "והנה איש מבני ישראל בא ויקרב אל אליו את המדינית לעיני משה". ורק בפרשת פינחס,

לאחר שקם פינחס וחרף את נפשו להורגם בחרב והתורה משבחת אותו על מעשיו, והקב"ה נתן לו שכרו "ברית כהונת עולם" - רק אז מצאה התורה לנכון לפרט את שמות החוטאים, כנאמר "ושם איש ישראל המכה... זמרי בן סלוא ושם האשה המכה... כזבי בת צור". והקשה לי בני היקר שיחיה רבי מיכאל הי"ו; מדוע רק עתה מפרטת התורה את שמותיהם ולא קודם לכן?

וחשבתי לבאר בסייעתא דשמיא, כי הנה ידוע שהשם הפרטי של האדם מורה על החיבור שלו אל שורשיו ואל נשמתו הטהורה הבאה מן העליונים. וכל שם הניתן לאחד מבני ישראל על ידי הוריו, בא בהשגחה פרטית מן השמים על פי הקשר והחיבור שלו אל העולמות העליונים. לכן אמרו חז"ל (יומא פג.) רבי מאיר בדיק בשמיה,

שעל ידי שמו הפרטי של האדם, עמד רבי מאיר על טיבו והכיר על ידי כך את תכונותיו וטבעיו. והיות והשם הפרטי מחבר את האדם אל שורש נשמתו למעלה, אזי ברגע שהוא חוטא ובפרט בחטאים גדולים, באותו הרגע ניתק הקשר שלו עם העליונים ועם השכינה הקדושה ומכרת הוא בזה את שורשו מארץ החיים רח"ל. וכיוון שאבד הקשר ובטל החיבור, בטל ממילא גם שמו הפרטי שהיה עד עתה בבחינת מקשר ומחבר אותו לשורשו, והוא נעשה מעתה איש עולם שם.

כך מצינו גם בהגר שפחת שרה ובנה ישמעאל. שרה אמנו ע"ה לא התייחסה אליהם בשם הפרטי, ואמרה לאברהם (בראשית כא י') "גרש האמה הזאת ואת בנה", מפני שישמעאל לא הלך בדרך התורה והמצוות, וכשגדל החל להתנהג ככפרא אדם ובחר בדרך הרעה ואף עבד עבודה זרה. וכיוון שניתק עצמו מן הקב"ה משורש נשמתו החצובה מתחת כיסא הכבוד, הרי בכך הפסיד גם את שמו הפרטי שהוא המחבר אותו אל שורשו. וגם אמו שחינכה אותו בדרך הזו, אף היא הפסידה את שמה.

וזהו הטעם שהתורה לא פירטה בתחילה את שמו של זמרי בן סלוא וכתבה אותו בעילום שם, היות ועל ידי כובד זדונו וחטאתו,

ניתק זמרי את עצמו מן הקב"ה וכבר נעשה ללא קשור ושייכות לתורה, והפסיד בכך את שמו הפרטי המקשר ומחבר אותו אל שורש נשמתו החצובה מתחת כיסא הכבוד.

»» המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה לכתובת: p@hpinto.org.il ««

פרשת פנחס יד' תמוז תשע"א

באר שבוע	תל אביב	ירושלים	הדלקת נרות מוצאי שבת רבינו תם
19:26	19:26	19:11	
20:27	20:29	20:26	
21:14	21:14	21:02	

הילולא דצדיקיא

- יח - המהר"ל מפראג, מח"ס גבורות ארי
- יט - רבי בן ציון אבא שאול, ראש ישיבת "פורת יוסף"
- כ - רבי חיים שאול קרליץ, גאב"ד שארית ישראל
- כא - רבי אברהם ממתיהו פרידמאן משטפנשט
- ד - רבי יעקב מלול, ראב"ד וזאן
- טו - רבי נחמן בטיטו, הראשון לציון
- טז - רבי מסעוד יונה אדרעי, מח"ס שפת אמת
- יז - רבי חיים כנבנישתי, מח"ס כנסת הגדולה

מנהגי בין המצרים

על שם הכתוב "כל רודפי השיגוה בין המצרים", נקבעו שמם של ימים אלו בפיהם של חכמינו זכרונם לברכה, עשרים ואחד הימים שבין שבעה עשר בתמוז לתשעה באב. אלו ימי הצרה שבהם קטב מרירי מצוי ושאר מזיקין שולטים בהם, וצרות רבות ורעות מצאו את ישראל לדורותיו בימים אלו. ומשום כך נקבעו ימי "בין המצרים", לימי אבל על חורבן בית המקדש, שיבנה במהרה בימינו אמן.

מנהגי אבלות שונים נקבעו בקהילות ישראל בתקופת בין המצרים. כשהפוסקים מבחינים ברורות בין תקופה אחת לחברתה, בעיצומם של שלשת השבועות של ימי "בין המצרים": האחד. מיום י"ז בתמוז ועד לראש חודש אב. השני. מראש חודש אב עד לשבוע שחל בו תשעה באב. והשלישי. שבוע שחל בו תשעה באב.

המעמד ההלכתי של כל תקופה ותקופה משתנה, וככל שהזמן קרוב יותר לזמן המר והנמהר - יום תשעה באב, הרי שמנהגי האבלות ודיניהם מקבלים משנה ותוקף וחומרות נוספת, נהרא נהרא ופשטיה.

שהתענה שלושה שבועות

כבר בתקופת הראשונים, נהגו בעצמם אנשי מעשה שמתעניין בעשרים ואחד הימים של בין המצרים. וכך מצטט בספר "שבולי הלקט" (סימן רסג): "ומצאתי בשם רבינו סעדיה גאון זצ"ל, שמשבעה עשר בתמוז עד תשעה באב, הם הימים האמורים בדניאל שהתענה שלושה שבועות, ויש נזהרין בהן". וכך גם רבינו בעל הטורים מצטט בחיבורו את הראב"ה בהלכות תענית: "ויש פרושין שמתעניין מ"ז בתמוז עד תשעה באב". ומרן העתיקו בשולחן ערוך (תקנא. טז). אפס כי מקצת מרבתינו הפוסקים לא היתה נוחה דעתם מקיום קבלת תעניות אלו לכל מאן דבעי, וכך זועק הרב החיד"א בספרו "ברכי יוסף" (תקנא. ז) בשם מוהר"ר שמואל שאר אריה בחידושו כת": "ותלמיד חכם לא ינהג בחומרה זו - שממעט במלאכת שמים, ואי אפשר שלא יתבטל מלימודו איזה שעות מפני התענית וצריך לשקול במאזני צדק ענינים אלו".

תועלת גדולה בנפש האדם

ולמונהג אחר שמוזכר בספרים:

אמירת תיקון חצות בצהרי היום - רבי אברהם אבלי בעל "מגן אברהם" (תקנא. כ) מביא בשם האריז"ל: "לאוי ונכון לכל אדם להתאבל בכל יום כחצי שעה בימים אלו". גם רבי חיים ויטאל זצ"ל כתב ב"שער הכוונות" אודות

שלשה שבועות אלו: "מנהג טוב וכשר הוא מאוד לכל בעל נפש לשבת באבילות אחר חצי היום בכל אלו הימים, ולבכות בכיה ממש על חורבן הבית".

הוא מנמוק גם מה טעם נקבע אמירת סדר תיקון חצות אחר חצות היום: "כי אז הוא התעוררות הדין בסוד כי ינטו צללי ערב אשר לסיבה זו נשרף ההיכל אחר חצי היום, ודבר זה עושה תועלת גדולה בנפש האדם". עדות מענינת אנו מו"צאים בספרו של הגה"צ המשגיח רבי אליהו לאפיאן זצ"ל (בעל ה"לב אליהו") על המנהג שהיה בעירו, שאפילו בית המדרש של בעלי המלאכה היה מלא מפה לפה, ביהודים שערכו תיקון חצות בימי המצרים בכל יום ויום.

והגה"צ רבי ניסים הררי זצ"ל בהקדמה לספרו "תיקון חצות", מעורר ומפליג בשבחי הקם בחצות הלילה לעסוק בתורה ולומר שירות ותשבחות, ולבסוף הוא מעתיק מעשה שאירע למוהר"ר אברהם הלוי זצ"ל, שהיה בזמן האריז"ל והיה דירתו בצפת - להלהיב לב האדם אל קימת חצות - שבכל חצות לילה היה קם ומסבב ברחובות היהודים ונותן בקולו קול מר ואומר: "אחינו בית ישראל הלא ידוע לכם שהשכינה היא בעוונות הרבים בגלות ובית מקדשינו היה לשרפת אש, וישראל הם בגלות וסובלין יסורין וענויים קשים ומרים, ונהרגו הרבה חסידים וחסידות בחורים ובתולות במיתות קשות משונות, ואתם שוכבים על מיטותיכם בהשקט ובטח. קומו ונצעק אל ה' א-לוהינו שהוא מלך חנון ורחום, אולי ישמע ה' את קולנו וירחם על עמו שארית ישראל".

וממשיך רבי ניסים הררי ומספר:

והיה החסיד הנזכר צועק ולא נותן מנוחה לכל בני העיר, והיו קמים כולם בשעה אחת לבתי כנסיות ולבתי מדרשות והיו אומרים תיקון חצות, ואחר כך היו לומדים איש איש כפי השגתו והיו מעוררים רחמים גדולים. והרב האר"י ז"ל היה מפליג בחסידותו ואמר שהוא גלגול של ירמיהו הנביא...

שום עצבות ושום דאגה

עדות אחרת נשתמרה בפיו של הגאון רבי אברהם ענתבי זצ"ל, מי שכהן כראב"ד ארם צובא לפני כמאתיים שנה, מה שראה בימי חורפו, שהיה שם שמש אחד ממשפחת בן דוד והיה קם קודם חצות הלילה ודופק על פתחי בני ישראל לקום ולבוא לבית הכנסת, והיו באים רוב הקהל הקדוש וכמעט כולו ולומדים בכנופיא אחת ספר תהילים בקול רם מילה במילה, ואחר כך קוראים שיר השירים.

"ומעיד אני - כך כותב הרב ענתבי זצ"ל - שכל זמן שהיה המנהג הטוב הזה בידם, היה אור לבני ישראל במושבותם ולא היה להם כל אותם השנים שום עצבות ושום דאגה, ולא קרה נזק לשום אחד מבני ישראל, וכל אותו הזמן היה שובע בעולם, הכל בזול הכל מצוי בחינם אין כסף נחשב, ואין דאגה בלב איש ולית מאן דמית בלא זמניה. ועל אותו דור נאמר שומר מצוה לא ידע דבר רע ועליהם אני אומר ועמך כולם צדיקים".

חוד הפרשה

תולה ארץ על בלימה נצור לשונך

ישוב באותו יום

צריך לקבוע זמן בכל יום ללמוד ההלכות השייכות לענינים אלה. ואם שכח לרגע חובת השמירה שעליו ונכשל בלשונו, ישוב בתשובה על זה ולא יפסיק שמיר תו. ואם הוא תלמיד חכם, לא יאחר התשובה אפילו מהלילה לבוקר, אלא ישוב באותו יום, קודם השניה, כדי שלא להשהות הטומאה על נפשו ("חובת השמירה")

1. מדוע "בני קרח לא מתו"?
2. מי הוא השבט המרובה באוכלוסין, ואיזהו השבט המועט באוכלוסין?

מאוצרו של מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מן האוצר

בלתי לה' לבדו

"פִּנְחָס בֶּן אֱלֵעָזָר בֶּן אֶהֱרָן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת חֲמַתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"
(במדבר כה. יא.)

רש"י פירש כאן, לפי שהיו השבטים מבזים אותנו. הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודת כוכבים, והרג נשיא שבט מישראל. לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן עכ"ל. וצריך להבין, הא השבטים ידעו שפנחס הוא גם בן בנו של אהרן הכהן, אם כן מה היה כוונתם באמרם שהוא בן פוטי זה. ועוד קשה הא יתרו גייר עצמו והיה צדיק, אם כן גם אם הוא פנחס בן יתרו אין מה לבזות אותו? וי"ל דהנה אמרו בגמרא (סנהדרין פב, א) בדין הבעול ארמית קנאים פוגעים בו, א"ר חסדא הבא לימלך אין מורין לו. פירש רש"י קנאי הבא לימלך בבית דין בשעת מעש אם יפגע בו אין מורים לו שלא נאמרה אלא למקנא מעצמו ואינו נמלך. עכ"ל. ומפרשים העולם הטעם למה אין מורין כן, משום שאם יש להפוגע נגיעה עצמית, ואינו עושה בכוונה של בלתי לה' לבדו, הרי הוא רוצח, לכן אי אפשר

להבית דין להורות שיפגע, שהרי הם אינם יודעים מה הוא בלב האדם. ולפי זה י"ל, שכשאמרו השבטים הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודת כוכבים והרג נשיא שבט מישראל, היה כוונתם לומר שזה שהרג פנחס את זמרי, לא עשה כן בכוונה לשם שמים, לקנאות לכבוד שמו של הקב"ה המחולל, אלא כדי שיתפרסם ולהגדיל שמו.

דהנה ידוע מ"ש בגמרא (סוטה ד, ב) א"ר יוחנן משום ר"ש בן יוחי, כל אדם שיש בו גסות הרוח כאילו עובד עבודת כוכבים, כתיב הכא "תועבת ה' כל גבה לב", וכתב התם "ולא תביא תועבה אל ביתך".

ועל פי דברי הגמ"י"ל, שלכן אמרו שאף על פי שפנחס הוא בן בנו של אהרן גם כן, ויתרו כהיום הוא גר צדק גם כן, אבל מעשה זה של פנחס שהרג נשיא שבט מישראל, הוא לשם כבוד וגאווה שיתפרסם שמו,

ושוש דבר זה הוא שהוא בן בנו של יתרו שפיטם עגלים לע"ז, וגסות הרוח הוה כעובד ע"ז, ואף על פי שיתרו הוא היום גר צדק, אבל שרש מעשה פנחס הוא מזמן שפיטם עגלים לע"ז. ולזה בא הכתוב ויחסו אחר אהרן, לומר אדרבא שפנחס הוא בן בנו של אהרן,

ואהרן הרי הוא עניו גדול שאמר ונחננו מה (שמות טז ז), וכמו כן פנחס הוא עניו גדול, ולא עשה מעשה הקנאות בלי שום עירוב כוונה של גאווה או רדיפת הכבוד ח"ו, אלא בלתי לה' לבדו.

מן המעיין

"ובנים לא היו לו."

(כו. ג) על דרך דקדוק הלשון, היה לו לכתוב לומר "ובנים אין לו". שכן מעולם לא היו לו, לצלפחד

בן חפר, בנים. ואם כך מהו פשר נקיסת הלשון "ובנים

לא היו לו"? על כך משיב הקדוש רבי חיים בן עטר זיע"א,

על פי הנאמר בגמרא [במות סב:] "בני

בנים הרי הם כבנים", והוא הדין גם לבני בנות ש"הרי הם

כבנים". ומשום כך נאמר אכן בפסוק "ובנים לא היו לו" - כלומר עדיין בימי חיותו לא זכה לבנים. ברם עדיין ישנה תקוה שיהיו לו בנים - "בני בנות כבנים", שעל ידי שבנותיו ינשאו וילדו בנים, יהיו אלו כ"בניו" של צלפחד.

אור הזוהר

"פִּנְחָס בֶּן אֱלֵעָזָר בֶּן אֶהֱרָן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת חֲמַתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת קְנָאֲתִי בְּתוֹכָם וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאֲתִי" (כה. יא)

וכי איך השיב פנחס חמתו של הקדוש ברוך הוא, והלא כתוב: "ויהיו המתים במגפה"? לולא מת אחד מהם, הייתי אומר: "השיב את חמתו", אבל כיון שכל אלה מתו מה הטעם "השיב"?

אלא ודאי ברור הדבר. אוי לו למי שאינו שומר זרעו כיאות, חס ושלוש שאפילו אחד מישראל מת אלא שבט שמעון. כאשר בא הערב רב הם התערבו בנשים משבט שמעון אחר שהתגירו והולידו בנים, מהם מתו בעגל ומהם מתו במגפה, ואחרים מתו כאן מי שנשארו.

וזהו שכתוב: "ויהיו המתים במגפה". "אשר מתו" לא כתוב, אלא "המתים". מתים שמתחילה היו, ובגלל שנשמרו ישראל וכל הזרע הקדוש, נמנו כולם כי לא חסר אפילו אחד מהם, ועל זה כתוב: "ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי", ומכאן שאחרים כלו, וכן "השיב את חמתי מעל בני ישראל", אבל מעל אחרים, שהיו ערב רב, לא השיב, ועל זה כתב הפסוק ואמר: "מעל בני ישראל".

"לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום". (כה. יב)

הנצי"ב מוולאז'ין, מבאר את שאמר הקב"ה למושה שיאמר לפנחס "לכן אמר - הנני נתן לו את בריתי שלום" על פי משל:

שר צבא אחד, נכנס בתוך עיר אחת להלחם עליה אך לא יכל עליה, וכמעט שנלכד הוא וכל חייליו באותה העיר.

והנה בא אליו איזה חייל פשוט ונתן לו עצה כיצד לצאת מן העיר, ועל ידי עצתו הצליח השר לצאת את העיר הוא וחייליו.

כאשר שמע זאת המלך, ציוה על השר שהוא יתן את מתנת המלך לחייל הפשוט, ודבר זה יהיה ממילא עונש עבור שר הצבא שלא השתדל בעצמו להציל את המחנה.

הנמשל: משה רבינו שנתעצל ולא קנא את קנאת ה' ורק פנחס נתחזק ומסר נפשו על קדושת השם, לכן נצטוו משה שהוא בעצמו יודיע לפנחס את מתן שכרו.

ולכן נאמר "לכן אמר" - היינו אתה בעצמך תודיע לו לפנחס כי "הנני נתן לו את בריתי שלום".

"ובני קרח לא מתו". (כו. יא)

הקשה הגה"צ רבי אליהו לאפיאן זצ"ל: והרי אמרו חכמינו זכרונם לברכה "ברא מזכי אבא" - היינו שהבן מזכה הוא את אביו במעשיו הטובים. ואם כן, מדוע איפוא לא הועילו בני קרח להציל את אביהם בזכות מעשיהם הטובים?

וזה ביאורו: עיקר זה שאמרו חז"ל "ברא מזכה אבא" אינו אמור אלא דווקא במקום שהאבא לא חטא וקלקל ביסוד האמונה בהשם יתברך, אולם אם האבא חטא וכפר באמונה בהש"ת, הרי שבמקרה שכזה לא יועילו לו כל זכויותיהם של בניו ומעשיהם הטובים.

מידה כנגד מידה - כשם שהוא התעלם מהיותו בן לאביו שבשמים וכפר בהשגחתו הפרטית ומקיים תורתו ומצוותיו, כך לא יחשבו לו לעתיד לבוא זכויותיהם של בניו ומעשיהם הטובים להצילו מרדת שחת ומדינה של גיהנם.

וכך הוא אצל בני קרח.

מכיון שקרח ועדתו כפרו בעיקר ונועדו על הש"ת, משום כך לא זכה קרח לינצל מרדת שחת, גם לא בזכות בניו הצדיקים.

אמרי הכמים

לחפש זכויות

**"פנחס בן אלעזר
בן אהרן הכהן
השיב את זמתי
מעל בני ישראל
בקנאו את קנאתי
בתוכם"** (במדבר .

כה. יא) ייחוסו המפורט

של פנחס, לא לחינם נכתב

במפורש, כפי שדורש בעל ה"כלי יקר": על

אף שפנחס היה 'בן אלעזר' - שלקח מבנות פוטיאל מיתרו שפיטם

לעבודה זרה, ולא מנע את עצמו, אף שיאמרו לו ליצני הדור,

בת יתרו מי התיר לך. וכן היה בן 'אהרן הכהן' שעשה העגל וקניטו לו בזה. אף על פי כן לא חס על כבודו.

עוד הודיענו הכתוב שבחו של פנחס, אף שהיה בתוך העדה - מקום מסוכן מפני קרובי זמרי, מכל מקום מסר נפשו להצלת ישראל. ונרמז בפסוק "ויקה רמח בידו" היינו ששם כל רמ"ח איבריו בכפם.

מידה זו של מסירות נפש למען זיכוי הרבים, הועברה בירושה מדור לדור. בכל קהילה וקהילה נמצאים אלו ששמים נפשם בכפם,

או אפילו בלא מאמץ מומשי, רק מחשבה טובה ומועילה שיש בה כדי לזכות את הרבים.

בספר הזכרון לגה"צ רבי משה שניידר זצ"ל,

מי שכהן כראש ישיבת "תורת אמת" והיה מתלמידיו של מרן החפץ חיים זצ"ל, מסופר אודותיו ש"היה מתאזר בכל כוחותיו לעשות לזיכוי הרבים אפילו אם בדרך הטבע לא שייך שיצא הדבר לפועל,

ובזה הצליח למעלה מן הטבע"

בענין זה היה רגיל הגר"מ שניידר לומר בשם רבו החפץ חיים את הרעיון הבא: במדרש (קהלת רבה) מסופר שרבי חנינא בן דוסא ראה את בני עירו שהיו מעלין נדרים ונדבות לירושלים. אמר:

הכל מעלין לירושלים ואני איני מעלה דבר... יצא למדברה של עירו וראה שם אבן אחת. סיתתה ומירקה,

ביקש לשכור פועלים להעלותה, אמרו לו תן לנו חמשה סלעים - ולא נמצא בידו. זימן לו הקב"ה חמישה מלאכים שהתנו עמו:

"ובלבד שתתן ידך ואצבעך עמנו". נתן ידו ואצבעו עמהם ובתוך רגע פרחו ונמצאו עומדים בירושלים.

ושאל החפץ חיים: מפני מה עכבו הקב"ה עד שחיפש לשכור פועלים ולא שלח לו את המלאכים מיד? ומה פשר התנאי שהתנו המלאכים לרבי חנינא "ובלבד שתתן ידך ואצבעך עמנו"?

"אין זאת" - תירץ הח"ח - "אלא ללמדנו, שהאדם מחוייב לפעול בכל מצב שהוא, ולעשות מצידו את כל מה שניתן לעשות, אפילו אם בדרך הטבע המשימה שלו נראית כבלתי אפשרית.

רק אז שולח לו הקב"ה את עזרתו בדרך נס. שכן רק אחרי שעשית מצידך את כל מה שאפשר לעשות, אז יבוא הסיוע ממעל".

הזכות הכי גדולה

מנהג טוב הונהג בישיבת "מרכז הרב", לשלוח מוניינים של תלמידים לכל ישובי הארץ, למושבים ולקיבוצים חילוניים שאין שם תפילה מסודרת ולהתפלל עימם בימים נוראים,

לזכותם בתפילה פעמיים בשנה, בר"ה וביום הכיפורים. רבי צבי יהודה הכהן קוק זצ"ל, ראה זאת בעין יפה שתלמידיו מזכים את הרבים, אך תנאי התנה, שלכל ישוב וקיבוץ ילכו דוקא מנין בחורים, ולא פחות.

ובאמת הדבר גרם לקידוש השם הגדול, וכמה רחוקים מתורה ומצוות התקרבו ועשו תשובה שלימה.

תלמיד אחד שנתנסה בזה, התלונן פעם בפני הרב צבי יהודה ואמר שיותר קל לו לכוון בישיבה מאשר שם בקיבוץ.

השיב לו הרב צבי יהודה ואמר:

לזכות את הרבים, זו הזכות הכי גדולה...

אנשי אמונה תולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

המשטרה ותסגור לו את החנות, כיון שיש לו הרבה צרות. ואכן. באותו שבוע הגיעו שוטרים והוציאו צו סגירה לחנות בטענה כי הצרפתים עזבו כבר ואין מי שיבוא לקנות יין...

רבי מרדכי נפל לרגלי השוטרים ובכה: אתם לוקחים ממני את פרנסתי וכדו'. ר' ישראל כהן ששהה לידו פנה אליו בתמיחה: "מדוע אתה בוכה? והרי אתה בעצמך התפללת שהמשטרה תסגור את החנות. כיון שהתפללת נתקבלה תפילתך"...

ואמנם, רבי מרדכי העתיר את מוגריו לקזבלנקה, שם פתח עסק אחר, וב"ה הצליח מאד בעסק החדש.

את המעשה הבא, סיפר רבי מרדכי כנפו הי"ו: לפרנסתו, הוא התעסק במכירת יין בעיר טיניזית שבמרקו.

עסק זה הניב הפסדים ורווחים במידה שווה, היות והמרקנים לא היו רוכשים יין מחמת איסור נימוסי דתם, כך שהלקוחות העיקריים היו רק הצרפתים, וצרפתים רבים לא היו בנמצא.

יתירה מזאת: לעיתים קרובות היו מתלקחות מריבות ליד החנות בין שיכורים, כך שצרות רבות היו לרבי מרדכי מכך.

הצרות היו כה גדולות, עד שהוא נסע עם חבירו ר' ישראל כהן למוגאדור, לקברו של רבי חיים פינטו זיע"א, ושם התפלל שבזכות רבי חיים פינטו תבוא